AHMED BİN EBİ'L-HAVÂRÎ

Evliyânın büyüklerinden. Künyesi Ebû Hasan olup, ismi Ebû Hasan Ahmed bin Ebi'l-Havârî'dir. Doğum târihi bilinmemektedir. Şam'da doğmuş, orada yaşamıştır. Zühd ve takvâ ehli bir zât idi. Ebû Süleymân Dârânî'nin talebesi olup, Süfyân bin Uyeyne, Mervan bin Muâviye, Fizârî ve Sa'îd bin Yezîd'in sohbetlerinde bulunmuş ve her birinden ilim ve edeb öğrenmiştir. Değerli, güzel ve kıymetli sözler söylemiş, sahih hadîs rivâyetinde bulunmuştur. Zamanında bir mes'ele olduğu zaman halk ona sorarak müşküllerini hallederdi. Muhammed bin Ebi'l-Havârî adında bir kardeşi vardır. Kardeşi de zühd ve vera' bakımından onunla aynı derecede idi. Bütün ailesi vera' ehli ve takvâ sahibi kimselerdi. 230 (m. 844) senesinde vefât etti.

İlim ehli bu zât için Cüneyd-i Bağdadî her zaman: "Ahmed bin Ebi'l-Havârî, Şam şehrinin güzel kokulu bir gülüdür" buyururdu.

Şöyle anlatılır: Ahmed bin Ebi'l-Havârî, hocası Ebû Süleymân Dârânî'ye hiçbir zaman muhalefet etmiyeceğine söz vermişti. Birgün Ebû Süleymân meclisinde ders anlatırken, Ahmed bin Ebi'l-Havârî içeri girerek "Fırın iyice ısındı ne pişirmemizi istersiniz?" dedi. Ebû Süleymân cevap vermedi. Ahmed bin Ebi'l-Havârî hocasının duymadığını zannederek üç defa aynı soruyu sordu. Buna üzülen Ebû Süleymân, "Git içine gir ve otur" dedi. Böyle söyledikten bir müddet sonra Ebû Süleymân söylediği sözü hatırlayınca Ahmed bin Ebi'l-Havârî'yi sordu. Aradılar, bulamayınca Ebû Süleymân, "Onun, bana söylediğim sözden çıkmayacağına dâir sözü vardır. Gidin fırına bakın" dedi. Oraya baktıklarında Ahmed bin Ebi'l-Havârî'nin hiçbir yeri yanmamış şekilde olduğunu gördüler.

Kendisi anlatır: "Rü'yâmda bir sefer, yüzü nûr gibi pırıl pırıl parlayan bir hûrî gördüm ve "Ey Hûrî ne kadar güzel yüzün var" dedim. Hûrî "Evet, ey Ahmed senin ağladığın bir gece, gözyaşını yüzüme sürdüm de, onun için yüzüm pırıl pırıl oldu dedi."

Yine kendisi anlatır: "Muhammed bin Semmâk bir gün hastalanmıştı. Onun şişesini alıp hırıstiyan doktora götürürken, yolda güzel yüzlü, güzel kokulu ve temiz elbiseli bir kimse ile karşılaştık. "Nereye gidiyorsunuz!" dedi. Biz de "İbn-i Semmâk'ın şişesini falan doktora göstermek için götürüyoruz" dedik. Bunun üzerine "Sübhanallah! Allah dostunun ilâcını Allah'ın düşmanından mı istiyorsunuz? Bu şişeyi yere atınız ve İbn-i

Semmâk'a deyin ki, "Elini ağrıyan yer üzerine koysun ve "Bil-hakkı enzelnâhü ve bilhakkı nezele" desin" dedi ve gözden kayboldu. Ne olduğunu anlayamadık Bunun üzerine dönerek İbn-i Semmâk'ın yanına gelerek olanları anlattık. Hemen elini ağrıyan yerine koydu ve o zâtın dediğini okudu. Ve derhal iyileşti. İbni Semmâk "O zât Hızır (aleyhisselâm) idi" dedi. Ahmed bin Ebi'l-Havârî şöyle anlatır: "Ebû Süleymân Dârânî'nin canı tuzlu sıcak bir çörek istedi. Ben hemen kendisine getirdim. Çörekten bir lokma ısırdı ve daha sonra ısırdığını çıkararak ağlamaya başladı. "Nefsimin istekleri uğrunda acele ettim. Halbuki bu husûsta uzun zaman sabrettim ve gayret gösterdim" dedi ve ölünceye kadar tuzlu çörek yemedi."

Kendisi anlatır: Birgün Şam'ın mezarlığına girdim. Orada kapısı olmayan bir kubbe vardı. Fakat bir açık yerini bularak oraya girdim. Bir süre sonra bir kadın kapı çalar gibi kubbeye vurdu. Ben de ona "Sen kimsin, böyle kubbeyi çalıyorsun?" deyince", bana "Senden bir yol öğrenmek istiyorum" dedi. Ben de ona "Hangi yolu soruyorsun?" deyince "Ben senden kurtuluş yolunu soruyorum" dedi. Ben ona, "Kurtuluş yolu öyle bir yoldur ki, üzerinde cezalar, azaplar, engeller vardır. Kurtuluşa ancak iyi muâmele ve dünyâ işlerini bırakıp âhıret işleriyle uğraşmakla ulaşılabilir" dedim. Kadın bunu duyunca çok şiddetli ağlamaya başladı. Bir süre sonra düşüp bayıldı. Bu anda oraya gelen kadınlara ona bakmalarını söyledim. Baktıklarında kadının ölmüş olduğunu anladılar. Onlara "Bu kadın kimdir?" dediğimde "Kureyşli bir hanımdır. Uzun süreden beri kendini yemek içmekten men etmiştir. Bundan dolayı çok hastalandı. Ona birşey söylendiği zaman beni tabibimle baş başa bırakın. O beni iyi eder derdi" dediler. Ben bunun üzerine "Hakîkaten tabîbi onu hakîki şifaya kavuşturdu" dedim.

Ahmed bin Ebi'l-Havârî buyurdu ki: "Allahü teâlâyı sevmenin alâmeti, O'na itaati sevmektir." "İlim tahsil etmek, sırf Allahü teâlâya itaati ve âdabı öğrenmek içindir."

"Dünyâyı tanıyan ondan soğur, âhıreti tanıyan ona ısınır. Hak teâlâyı tanıyan. O'nun rızâsını tercih eder."

"Çok günah ve dünyâ sevgisiyle hastalanan kalblerinizi, dünyâdan soğuyarak ve günahlarını terk ederek tedâvi ediniz."

"Sünnet-i seniyyeye uymadan amel edenin ameli bâtıl olur."

“Dünyâya sevgi ve arzuyla bakanın kalbinden Allahü teâlâ zühd ve yakîn nûrunu söküp atar.”

“Ağlamanın en güzeli ve iyisi, İslama uygun olmayan amellerle geçirilen ömür için kulun ağlamasıdır.”

“Hak teâlâ bir insanı, gaflet içinde bulunmak ve taş kalbli olmaktan daha beter bir şeyle imtihan etmemiştir.”

“Kalbinde bir katılaşma gördüğünde, sâlihlerle sohbet et, onlarla beraber bulun, yemeği azalt, nefsinin isteklerini yapma ve onu sıkıntılara alıştır.”

“Akıllı olan, Allahü teâlâyı daha çok tanır. Daha çok tanıyan hedefine daha çabuk ulaşır.” “Ümid, korkanların azığıdır.”

“Allahü teâlâdan korkanların gıdası, Allahü teâlâdan ümidini kesmemektir:” “Ağzıma lüzumsuz bir lokma koyduğum zaman, oradan lüzumsuz bir söz çıkar.”

“Bir konuda tereddütte kalıp doğrusunu kestiremediğiniz vakit, nefsin arzusuna aykırı olan hangisi ise onu tercih edin. Çünkü işin doğrusu, nefsânî arzulara muhalefet etmektir.”

“Kim Allahü teâlânın ibâdeti ile bir saat meşgûl olursa, Allahü teâlâ ona rahmeti ile nazar eder.”

“Allahü teâlâyı sevmenin alâmeti zikri sevmektir.”

> Rivâyet ettiği hadîs-i şeriflerde, Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) buyurdular ki: **“Her hâllerinde Allahü teâlâya şükür edenler ilk defa Cennete girecek ve en önce haşr olacak kâfiledirler.”**

“Her kim bildiği ile amel ederse, Hak teâlâ ona bilmediği ilimleri verir.”

“Her kim hasta iken ve seferde iken ibâdetini yaparsa, Allahü teâlâ ona sanki sağlam veya mukîm iken yapmış olduğu ibadet gibi sevâb verir.”

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-10, sh. 5

2) Nefehât-ül-üns sh. 112

3) Sıfât-üs-safve cild-3, sh. 212

4) Şezerât-üz-zeheb cild-2, sh. 11

5) Mi'rât-ül-cinân cild-2, sh. 153

6) Keşf-ül-mahcûb sh. 217

7) Tabakât-üs-sûfiyye sh. 98

8) Tabakât-ül-kübrâ cild-1, sh. 96

9) Risâle-i Kuşeyrî sh-95

10) Tezkiret-ül-evliyâ cild-2, sh. 39

11) Tehzîb-üt-tehzîb cild-1, sh. 49

www.ehlisunnetbuyukleri.com